

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
Centrala Girona: 972 18 64 00
Centrala Barcelona: 93 227 66 00
Atenció al client: 972 18 64 80
Redacció Girona: Santa Eugènia, 42. 17005
Redacció Barcelona: Tàpies, 2. 08001

Director: Xevi Xirgo i Teixidor.
Vicedirector: Carles Ribera.
Directors adjunts: Xevi Sala (Girona), Pepa Masó (Informació General), Joan Ventura (Informació Cultural), Lluís Martínez (Tancament), Jordi Grau (Formats Especials), Ramon Roca (L'Econòmic), Miquel Riera (Presència) i Joan Rueda (Informació Local).
Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Joan Armengol (Economia), Pilar Esteban (Europa-Món), Anna Serrano (Política), Carles Sabaté (Societat), Jaume Vidal (Cultura), David Castillo (Suplement Cultural), Andreu Puig (Fotografia), Quim Puigvert (Llengua), Jordi Molins (Disseny), Montse Martínez (Apunts), Carme Torns (Documentació), Antoni Dalmau (Tancament), Susanna Oliveira (Barçakids), Jaume Batchellí (Producció), Montse Oliva (delegada a Madrid), Pere Gorgoll (Necrològiques), Gemma Busquets (Comunicació), Narcís Genís, Tura Soler, Xavier Castelló i Anna Puig (Comarques Gironines).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.
Gerència Comercial: Anna Maria Ribas.
Direcció Comercial: Eva Negre (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Maria Àngels Taulats (Setmanaris), Josep Sánchez (El 9) i Carles Gri (Serveis al Lector).
Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Marc Massot (Programari), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny).
Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch.
Producció i Logística: Lluís Cama. Distribució: Concepció Casals.

SI SOM UNA NACIÓ, ÉS SOBRETOT PERQUÈ TENIM UNA LLENGUA PRÒPIA

Pere Lluís Font*

Filòsof. Membre de l'IEC

LA COLUMNA

Sobre nació i llengua, encara

La canícula ens deixa, segons com, una mica estabornits. Però també pot ser un moment apropiat per a reflexionar plàcidament sobre algun tema de fons, més enllà de la rabiosa actualitat. Com ara la relació entre nació i llengua. Una reflexió que pot ser encara fins i tot necessària, en la mesura que la situació d'esprint cap a la llibertat en què viu el país pot comportar en aquesta qüestió algun error de perspectiva.

SI SOM UNA NACIÓ, és sobretot perquè tenim una llengua pròpia. N'hi a prou, per adonar-nos-en, d'evocar aquells dos mapes, pràcticament idèntics, que va publicar el Ciemen fa unes quantes dècades, titulats "Aproximació a l'Europa de les nacions" i "Aproximació a l'Europa de les llengües". "Per a mi, la nació és la llengua", escrivia Joan Maragall en una coneguda carta oberta a Pere Coromines fa més d'un segle. Potser ho sabem en teoria, però sovint estem lluny de "realitzar-ho" en la pràctica.

EL LLENGUATGE (però el llenguatge és una abstracció: el que hi ha són les llengües concretes) és una característica antropològica d'una profunditat insondable. La llengua expressa el pensament, però alho-

ra el possibilita i el condiona. És el gran descobriment cultural que van fer a la darreria del segle XVIII les anomenades tres hacs alemanyes: Herder, Hamann, Humbolt. Van "descobrir" que pensem amb paraules. Cadascú, fonamentalment, amb les de la seva llengua. Si pensem amb paraules, no pensem ben igual segons quina sigui la nostra llengua. Perquè cada llengua recompon el món a la seva manera. I, com deia Wittgenstein, "els límits del meu llenguatge [diguem: de la meua llengua] signifiquen els límits del meu món". No cal pas compartir la idea romàntica segons la qual una llengua és una manera de veure el món, per a reconèixer que almenys l'acolo-reix. La llengua no és un simple instrument de comunicació intercanviable, sinó que constitueix i reflecteix el fons de la personalitat individual i col·lectiva. No és el mateix dir "si us plau" que dir "por favor".

La llengua constitueix i reflecteix el fons de la personalitat individual i col·lectiva

MOLTS FILÒSOF N'HAN TINGUT consciència. Hegel va afirmar que Luter, traduint la Bíblia a l'alemany, va fer la més gran revolució que podia fer, perquè va donar als seus compatriotes la possibilitat de parlar amb Déu (religió) i de parlar del món (ciència) en la seva pròpia llengua, i així els va fer amos dels seus propis pensaments, que només són realment propis si són expressats en la pròpia llengua. També el científic i filòsof francès Henri Poincaré reconeixia que un anglès, un francès, un alemany o un italià no poden pensar exactament igual perquè no tenen els mateixos recursos verbals. Per això Unamuno deia (i Maragall li retreia de no aplicar-ho també al català): "La sang de mi espíritu es mi llengua, y mi patria es allí donde resuene."

PER QUÈ AIXÒ QUE és una evidència per als alemanys, per als francesos o per als espanyols, sembla que no ho sigui per als catalans? Sens dubte, perquè el pitjor dels nostres mals és l'autoodi. La nostra interiorització de la dependència, de la "servitud voluntària", mostra que tenim encara pendent, en una bona mesura, la més difícil de les revolucions, que és la revolució mental. Ens costa acabar-nos de creure que cap nació no té dret a dominar-ne una altra. Fa anys, ens preguntàvem si una nació sense estat volia dir, al capdavall, un poble sense llengua. Què més ens ha de passar perquè ens convençem que ens cal, per a sobreviure, un estat propi? Ara, però, em ve un mal pensament: si ens prenguessin la llengua, encara que fos com a preu (amb complicitats internes) per a tenir un estat propi, el que és jo, ja els ho donaria tot. Si no salvem la llengua, no salvem la nació.

(* Associació per les Noves Bases de Manresa)

Arbres del Montseny

Ramon Rovira

Periodista

Al meu carrer hi havia dos arbres. Dos lledoners, robustos, sòlids, ce-pats i orgullosos. Eren els únics arbres del meu carrer. Ocupaven un espai lateral i feien una bona ombra a l'estiu. Però es veu que a algú, el que li feien era nosa i d'avui per demà l'autoritat competent va decidir eliminar-los. Un bon cop de serra i ara només en queden les soques despullades cobertes de fulles verdes. No cal patir, perquè es veu que ja en plantaran més, que al Montseny n'hi ha molts, d'arbres, i que no ve d'aquí.

Tampoc no devia venir d'aquí quan ara fa ben bé una dècada algun il·luminat va decidir instal·lar un macroabocador de residus urbans a la falda de la serralada. Des d'aleshores l'abocador de les Valls ha rebut les deixalles de mig Catalunya, un femer on s'han dipositat sobretot els residus de la conurbació de Barcelona, això sí, juren i perjuren que sota estricte control tècnic. Només faltaria! Els veïns han sofert estoicament la corrua de transports que cada dia empudegaven l'ambient, col·lapsaven el trànsit i emmerdaven les carreteres de plàstics, papers i de qualsevol residu susceptible de voleiar. Aquest malson havia d'acabar el 31 de desembre del 2010 però, ai las!, gairebé tres anys després encara hi ha alguns camions que de tant en tant van a fer abocaments a les Valls. Com deu ser de greu la cosa que l'any 2008 l'Ajuntament de Santa Maria de Palautordera va aprovar en un ple demanar perdó als veïns del poble i els de l'entorn per haver autoritzat la infàmia.

Quina ironia que tot això passi entorn de l'única reserva de la biosfera de la nació, declarada per la Unesco l'any 1978. I justament quan se n'està tramitant l'ampliació, que suposaria la inclusió de bona part de la totalitat dels termes municipals del Baix Montseny a l'àrea reservada. Ser reserva de la biosfera vol dir conservar la biodiversitat biològica, promocionar el desenvolupament econòmic i conservar els valors culturals. L'abocador devia venir pel capítol de valor cultural.

LA PUNXA D'EN JAP

Joan Antoni Poch

